Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 14. aprila 2015*

„Predhodno odločanje — Notranja obdavčenja — Člen 110 PDEU — Dajatev, ki jo država članica pobira za motorna vozila ob njihovi prvi registraciji ali ob prvem prenosu lastninske pravice — Nevtralnost za rabljena motorna vozila iz drugih držav članic in enakovrstna motorna vozila, ki so na voljo na nacionalnem trgu“

V zadevi C-76/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Curtea de Apel Brașov (Romunija) z odločbo z dne 29. januarja 2014, ki je prispela na Sodišče 12. februarja 2014, v postopku

Mihai Manea

proti

Instituția Prefectului județul Brașov – Serviciul Public Comunitar Regim de Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, M. Ilešič (poročevalec), L. Bay Larsen, T. von Danwitz in J.-C. Bonichot, predsedniki senatov, A. Arabadžiev, M. Safjan, D. Šváby, sodniki, M. Berger, A. Prechal, sodnici, E. Jarašiūnas in C. G. Fernlund, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za M. Manea R. Cătălin, odvetnik,

— za romunsko vlado R. H. Radu, agent, ter V. Angelescu in D. M. Bulancea, svetovalca,

— za Evropsko komisijo R. Lyal in G.-D. Bălan, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. februarja 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: romunščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 110 PDEU.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med M. Maneo in Instituția Prefectului județul Brașov – Serviciul public comunitar regim de permise de conducere și inmatriculare a vehiculelor glede dajatve, katere plačilo se je od M. Manee zahtevalo za registracijo rabljenega motornega vozila iz druge države članice v Romuniji.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 „Evropski standardi onesnaževanja“ odražajo sprejemljive meje emisij izpušnih plinov novih motornih vozil, ki se prodajajo v državah članicah Evropske unije. Prvi tak standard (splošno znan kot „Euro 1“) je bil uveden z Direktivo Sveta z dne 26. junija 1991 o spremembah Direktive 70/220/EGS o približevanju zakonodaje držav članic o ukrepih proti onesnaževanju zraka z emisijami iz motornih vozil (91/441/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 10, str. 329), ki je začela veljati 1. januarja 1992. Od tedaj so se predpisi na tem področju postopoma zaostrovali, da bi se kakovost zraka v Uniji izboljšala.

4 Direktiva 2007/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. septembra 2007 o vzpostavitvi okvira za odobritev motornih in priklopnih vozil ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila (Okvirna direktiva) (UL L 263, str. 1) razlikuje vozila kategorije M, ki zajema „[m]otorna vozila z vsaj štirimi kolesi, načrtovana in izdelana za prevoz potnikov“, in vozila kategorije N, ki zajema „[m]otorna vozila z vsaj štirimi kolesi, načrtovana in izdelana za prevoz blaga“. Ti kategoriji se dalje delita glede na število sedežev in največjo maso (kategorija M) oziroma samo glede na največjo maso (kategorija N).

Romunsko pravo

5 Z zakonom št. 343/2006 z dne 17. julija 2006 o spremembi in dopolnitvi zakona št. 571/2003 o davčnem zakoniku (Legea nr. 343/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal) (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 662 z dne 1. avgusta 2006) se je v davčni zakonik uvedla posebna dajatev na motorna vozila, ki se uporablja od 1. januarja 2007 in katere plačilo je mogoče zahtevati ob prvi registraciji vozila v Romuniji (v nadaljevanju: posebna dajatev).

6 Z izredno uredbo vlade št. 50/2008 z dne 21. aprila 2008 o določitvi dajatve za onesnaževanje za motorna vozila (Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule) (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 327 z dne 25. aprila 2008, v nadaljevanju: OUG št. 50/2008), ki se uporablja od 1. julija 2008, je bila določena dajatev za onesnaževanje za motorna vozila kategorij od M1 do M3 in od N1 do N3. Obveznost plačila te dajatve je nastala med drugim ob prvi registraciji takega vozila v Romuniji.

7 OUG št. 50/2008 je bila večkrat spremenjena, nato pa razveljavljena z zakonom št. 9/2012 z dne 6. januarja 2012 o dajatvi za onesnaževanje z emisijami iz avtomobilov (Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule) (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 17 z dne 10. januarja 2012), ki je začel veljati 13. januarja 2012.

8 Tako kot OUG št. 50/2008 je tudi zakon št. 9/2012 določal dajatev za onesnaževanje za motorna vozila kategorij od M1 do M3 in od N1 do N3.

9 V skladu s členom 4(1) zakona št. 9/2012 je obveznost plačila te dajatve nastala med drugim ob prvi registraciji motornega vozila v Romuniji.

10 V skladu s členom 4(2) tega zakona je obveznost plačila navedene dajatve pod nekaterimi pogoji nastala tudi ob prvem prenosu lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu v Romuniji. Ta določba predpisuje:

„Obveznost plačila dajatve nastane tudi, ko se v Romuniji prvič prenese lastninska pravica na rabljenem motornem vozilu, za katero ni bila plačana niti posebna dajatev za osebna in motorna vozila, določena z zakonom št. 571/2003, kakor je bil pozneje spremenjen in dopolnjen, niti dajatev za onesnaževanje za motorna vozila in ki ne spada v kategorijo vozil, ki je v skladu z določbami, veljavnimi ob njegovi registraciji, izvzeta ali oproščena plačila teh dajatev.“

11 Pojem „prvi prenos lastninske pravice“ se je, kot je bilo pojasnjeno v členu 2(i) zakona št. 9/2012, nanašal na „prvi prenos lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu, opravljen po začetku veljavnosti tega zakona“.

12 Vendar je bila z izredno uredbo vlade št. 1/2012 z dne 30. januarja 2012 o zadržanju uporabe nekaterih določb zakona št. 9/2012 o dajatvi za onesnaževanje z emisijami motornih vozil in vračilu dajatve, plačane na podlagi določb člena 4(2) tega zakona (Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 1/2012 pentru suspendarea aplicării unor dispoziții ale Legii nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și pentru restituirea taxei achitate in conformitate cu prevederile art. 4 alin. 2 din lege) (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 79 z dne 31. januarja 2012, v nadaljevanju: OUG št. 1/2012), ki je začela veljati 31. januarja 2012, uporaba člena 4(2) zakona št. 9/2012 zadržana do 1. januarja 2013. OUG št. 1/2012 je med drugim določala, da so zavezanci, ki so to dajatev v skladu z navedenim členom 4(2) plačali v obdobju med dnem začetka veljavnosti zakona št. 9/2012 in dnem začetka veljavnosti OUG št. 1/2012, upravičeni do njenega vračila.

13 Člen 6 zakona št. 9/2012 je določal:

„(1) Znesek dajatve se izračuna na podlagi meril, določenih v prilogah od št. 1 do št. 5, tako:

(a) za motorna vozila iz kategorije M1, ki ustrezajo standardom onesnaževanja Euro 3, Euro 4, Euro 5 ali Euro 6:

1. za motorna vozila, ki ustrezajo standardom onesnaževanja Euro 5, Euro 4 ali Euro 3, se dajatev izračuna na podlagi emisij ogljikovega dioksida (CO_2), dajatve za onesnaževanje z emisijami, izražene v eurih na gram CO_2 in določene v prilogi št. 1, standarda onesnaževanja in dajatve za onesnaževanje z emisijami, izražene v EUR/cm^3 in določene v prilogi št. 2, ter odstotne stopnje znižanja dajatve iz drugega stolpca tabele v prilogi št. 4 po tej formuli:

znesek = ((A × B × 30 %) + (C × D × 70 %)) × (100 − E) %

pri čemer:

A = kombinirana vrednost emisij CO_2, izražena v gramih na km;

B = dajatev za onesnaževanje z emisijami, izražena v eurih na gram CO_2 in določena v tretjem stolpcu tabele v prilogi št. 1;

C = delovna prostornina motorja;

D = dajatev za onesnaževanje z emisijami glede na delovno prostornino motorja, določena v tretjem stolpcu tabele v prilogi št. 2;

E = odstotni delež znižanja dajatve, določen v drugem stolpcu tabele v prilogi št. 4;

2. za motorna vozila, ki ustrezajo standardu onesnaževanja Euro 6, se dajatev določi na podlagi formule iz točke 1 od začetka veljavnosti standarda Euro 6 za registracijo, prodajo in dajanje novih vozil v promet […];

(b) za motorna vozila kategorije M1, ki ustrezajo standardom onesnaževanja Euro 0, Euro 1 ali Euro 2 in za katera ni posebej specificirana nobena kombinirana vrednost emisij CO_2, po formuli:

znesek = C × D × (100 – E) : 100;

pri čemer:

C = delovna prostornina motorja;

D = dajatev za onesnaževanje z emisijami glede na delovno prostornino motorja, določena v tretjem stolpcu tabele v prilogi št. 2;

E = odstotni delež znižanja dajatve, določen v drugem stolpcu tabele v prilogi št. 4;

[…].

(3) Odstotni delež znižanja dajatve […] se določi glede na starost motornega vozila.

(4) Pri izračunu dajatve so priznana dodatna znižanja odstotnega deleža znižanja, določenega v prilogi 4, glede na odmik od povprečnega stanja elementov, na podlagi katerih je bila določena fiksna odstotna stopnja, če oseba, ki predlaga registracijo ali, odvisno od primera, prvi prenos lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu, na lastno odgovornost izjavi, da je povprečna letna kilometrina zadevnega vozila v skladu z metodološkimi pravili za uporabo [zakona št. 9/2012 o dajatvi za onesnaževanje z emisijami motornih vozil (Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 29, z dne 13. januarja 2012, v nadaljevanju: metodološka pravila)] večja od povprečne letne kilometrine, ki se šteje za običajno za kategorijo zadevnega vozila. V tem primeru se dajatev izračuna na podlagi odstotnega deleža znižanja, ki izhaja iz odstotnega deleža iz priloge št. 4, povečanega za odstotni delež dodatnega znižanja iz priloge št. 5. Kadar je novi odstotni delež znižanja večji od 90 %, se uporabi odstotni delež znižanja 90 %.

(5) Znesek dajatve, ki ga je treba plačati in je izračunan v skladu z določbami iz odstavka 1, je mogoče tudi prilagoditi, če oseba, ki predlaga registracijo ali, odvisno od primera, prvi prenos lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu, na podlagi tehničnega strokovnega mnenja, ki ga pripravi samostojni režijski obrat ‚Romunski register motornih vozil', dokaže, da je v skladu z [metodološkimi pravili] za uporabo tega zakona zmanjšanje vrednosti rabljenega motornega vozila višje.

(6) Starost motornega vozila se izračuna od dne njegove prve registracije.

(7) Kadar oseba, ki predlaga registracijo ali prvi prenos lastninske pravice na motornem vozilu, ne more dokazati datuma njegove prve registracije, se dajatev izračuna na podlagi leta izdelave."

14 Člen 9 zakona št. 9/2012 je določal:

„1. Znesek, plačan iz naslova dajatve, je mogoče izpodbijati, če lahko oseba, ki bo rabljeno motorno vozilo registrirala ali prenesla lastninsko pravico na njem, dokaže, da je njeno vozilo izgubilo večji odstotni delež vrednosti od tistega iz drugega stolpca lestvice v prilogi št. 4.

2. Ocena zmanjšanja vrednosti se opravi na osnovi lastnosti, ki se upoštevajo pri določitvi odstotne stopnje zmanjšanja iz člena 6(4).

3. V primeru ugovora se lastnosti rabljenega motornega vozila iz odstavka 2 na predlog zavezanca za plačilo dajatve določijo s strokovnim mnenjem, ki ga odplačno pripravi samostojni režijski obrat , Romunski register motornih vozil‘ po postopku iz [metodoloških pravil].

4. Tarifo za strokovno mnenje določi samostojni režijski obrat ‚Romunski register motornih vozil‘ na podlagi opravil, potrebnih za izdelavo strokovnega mnenja, in ne sme presegati stroškov teh opravil.

5. Strokovno mnenje se navede v dokumentu, ki ga pripravi samostojni režijski obrat ‚Romunski register motornih vozil‘ ter ki vsebuje podatke za vsako od lastnosti iz odstavka 2 in odstotno stopnjo zmanjšanja, ki iz tega izhaja.

6. Zavezanec za plačilo dajatve dokument, v katerem je navedeno strokovno mnenje in ga pripravi samostojni režijski obrat ‚Romunski register motornih vozil‘, predloži pristojnemu davčnemu organu.

7. Pristojni davčni organ ob prejetju dokumenta iz odstavka 6 ponovno izračuna znesek, ki ga je treba plačati iz naslova dajatve, kar lahko privede do vračila razlike v primerjavi z dajatvijo, plačano ob registraciji ali prenosu lastninske pravice na rabljenem motornem vozilu.

[…]“

15 Člen 11 zakona št. 9/2012 je določal:

„Kdor ni zadovoljen z odločitvijo, sprejeto na podlagi izpodbijanja, se lahko obrne na sodne organe, ki so po zakonu pristojni.“

16 V prilogi št. 4 zakona št. 9/2012 je bilo navedeno:

„Lestvica odstotnih deležev znižanja dajatve za onesnaževanje

starost vozila odstotni delež znižanja (%)

novo 0

≤ 1 mesec 3

> 1 mesec do vključno 3 mesecev 5

> 3 mesece do vključno 6 mesecev 8

> 6 mesecev do vključno 9 mesecev 10

> 9 mesecev do vključno 1 leta 13

> 1 leto do vključno 2 let 21

> 2 leti do vključno 3 let 28

> 3 leta do vključno 4 let 33

> 4 leta do vključno 5 let 38

> 5 let do vključno 6 let 43

> 6 let do vključno 7 let 49

> 7 let do vključno 8 let 55

> 8 let do vključno 9 let 61

> 9 let do vključno 10 let 66

> 10 let do vključno 11 let 73

> 11 let do vključno 12 let 79

> 12 let do vključno 13 let 84

> 13 let do vključno 14 let 89

> 14 let 90“

17 Člen 6(1) metodoloških pravil je določal:

„Znesek dajatve, ki ga je treba plačati in je izračunan v skladu z določbami člena 6 zakona, je mogoče prilagoditi, če motorno vozilo, za katero je predlagano eno od opravil iz člena 4 zakona, ne ustreza referenčnim merilom za motorno vozilo, ki se šteje za običajno, ki so:

(a) povprečna običajna letna kilometrina:

— M1 – 15.000 km;

— N1 – 30.000 km;

— M2 in N2 – 60.000 km;

— M3 in N3 – 100.000 km;

(b) običajno splošno stanje motornega vozila, ki izpolnjuje vse tehnične zahteve veljavne zakonodaje v zvezi s homologacijo in rednimi tehničnimi pregledi, katerega karoserija ne kaže znakov korozije in ni poškodovana, ki ni bilo prebarvano ter ki ima čiste in nepoškodovane notranje prevleke in dobro ohranjene elemente armaturne plošče;

(c) običajna oprema: klimatska naprava, ABS in zračna blazina;

(d) starost vozila.“

18 Zakon št. 9/2012 je veljal do vključno 14. marca 2013.

19 Izredna uredba vlade št. 9/2013 z dne 19. februarja 2013 o okoljski dajatvi za motorna vozila (Ordonanța de urgență nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule) (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 119 z dne 4. marca 2013), s katero je bil razveljavljen zakon št. 9/2012, je začela veljati 15. marca 2013.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

20 Na začetku leta 2013 je želel M. Manea v Romuniji registrirati rabljeno motorno vozilo, ki ga je kupil v Španiji. To vozilo spada v kategorijo M1. V Španiji je bilo leta 2005 registrirano kot novo vozilo.

21 Pristojni romunski organ je z dopisom z dne 5. marca 2013 registracijo pogojeval s plačilom dajatve, določene z zakonom št. 9/2012.

22 Ker je M. Manea menil, da zakon št. 9/2012 ni v skladu s členom 110 PDEU, je pri Tribunalul Brașov vložil tožbo, da bi to navedenemu organu naložilo, naj zadevno vozilo registrira, ne da bi zahteval plačilo navedene dajatve.

23 Tribunalul Brașov je s sodbo z dne 24. septembra 2013 to tožbo zavrnilo. M. Manea je zoper to sodbo vložil pritožbo pri Curtea de Apel Brașov.

24 Curtea de Apel Brașov je pojasnilo, da je v skladu z njegovo sodno prakso zakon št. 9/2012 v skladu s členom 110 PDEU, in navedlo, da je drugo romunsko pritožbeno sodišče izdalo sodbo z nasprotno ugotovitvijo, zaradi česar je potrebna predhodna odločba Sodišča, da bi se zagotovila enotna uporaba prava Unije.

25 V teh okoliščinah je Curtea de Apel Brașov prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba ob upoštevanju določb zakona št. 9/2012 in predmeta dajatve, določene s tem zakonom, člen 110 PDEU razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica Unije uvede dajatev za onesnaževanje z emisijami, ki se uporablja za vsa tuja motorna vozila pri njihovi registraciji v navedeni državi in ki se uporablja tudi pri prenosu lastninske pravice na domačih motornih vozilih, razen če je bila taka ali podobna dajatev že plačana?

2. Ali je treba ob upoštevanju določb zakona št. 9/2012 in predmeta dajatve, določene s tem zakonom, člen 110 PDEU razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica Unije uvede dajatev za onesnaževanje z emisijami, ki se uporablja za vsa tuja motorna vozila pri njihovi registraciji v navedeni državi in ki jo je v zvezi z domačimi motornimi vozili treba plačati le pri prenosu lastninske pravice na takih motornih vozilih, zaradi česar tujega motornega vozila brez plačila dajatve ni mogoče uporabljati, medtem ko je domače motorno vozilo mogoče časovno neomejeno uporabljati brez plačila dajatve do prenosa lastninske pravice na njem, če do takega prenosa pride?“

26 Romunska vlada je v skladu s členom 16, tretji odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije zahtevala, naj to zaseda v velikem senatu.

Vprašanji za predhodno odločanje

27 Predložitveno sodišče s vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 110 PDEU razlagati tako, da nasprotuje po eni strani temu, da država članica uvede dajatev na motorna vozila, ki jo je za uvožena rabljena vozila treba plačati ob njihovi prvi registraciji v tej državi

članici, za vozila, ki so v navedeni državi že registrirana, pa ob prvem prenosu lastninske pravice na njih v tej državi, in po drugi strani temu, da ta država članica te dajatve oprosti že registrirana vozila, za katera je bila plačana prej veljavna dajatev.

28 Opozoriti je treba, da je cilj člena 110 PDEU zagotoviti prosti pretok blaga med državami članicami v normalnih pogojih konkurence. Namenjen je odpravi vseh oblik zaščite, ki bi lahko izvirale iz uporabe notranjih davkov, zlasti tistih, ki so diskriminatorni do izdelkov iz drugih držav članic (glej v tem smislu sodbe Komisija/Danska, C-47/88, EU:C:1990:449, točka 9; Brzeziński, C-313/05, EU:C:2007:33, točka 27; Kalinčev, C-2/09, EU:C:2010:312, točka 37, in X, C-437/12, EU:C:2013:857, točka 26).

29 Prvi odstavek člena 110 PDEU zato vsem državam članicam prepoveduje uvedbo notranjih davkov za izdelke drugih držav članic, ki bi bili višji od davkov za enakovrstne domače izdelke. Namen te določbe Pogodbe je zagotoviti nevtralnost notranjih davkov za konkurenco med izdelki, ki so že na nacionalnem trgu, in uvoženimi izdelki (glej v tem smislu sodbe Komisija/Danska, C-47/88, EU:C:1990:449, točki 8 in 9; Weigel, C-387/01, EU:C:2004:256, točka 66, in X, C-437/12, EU:C:2013:857, točka 29).

30 Za ugotovitev, ali dajatev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, povzroča diskriminacijo, je treba glede na vprašanji predložitvenega sodišča in glede na stališča, predložena Sodišču, najprej preučiti, ali je ta dajatev, kar zadeva konkurenco med rabljenimi motornimi vozili iz vseh drugih držav članic razen iz Romunije in enakovrstnimi romunskimi vozili, ki so bila registrirana na nacionalnem ozemlju, ne da bi bila plačana ustrezna dajatev, nevtralna. Nato je treba preučiti, ali je ta dajatev nevtralna za rabljena motorna vozila iz vseh drugih držav članic razen iz Romunije in enakovrstna domača vozila, za katera je bila dajatev plačana ob njihovi registraciji.

31 Glede tega so v skladu z ustaljeno sodno prakso rabljena motorna vozila iz drugih držav članic, ki v smislu člena 110 PDEU pomenijo „izdelke drugih držav članic“, vozila, ki so na prodaj v vseh drugih državah članicah razen v zadevni državi članici in so lahko, če jih kupi državljan zadnjenavedene države članice, uvožena in dana v promet v tej državi, medtem ko so enakovrstna domača vozila, ki v smislu člena 110 PDEU pomenijo „domače izdelke“, rabljena motorna vozila, ki so istega tipa, imajo enake lastnosti in so enako obrabljena ter so na prodaj v tej državi članici (glej zlasti sodbe Komisija/Danska, C-47/88, EU:C:1990:449, točka 17; Kalinčev, C-2/09, EU:C:2010:312, točki 32 in 40, ter Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, točka 55).

32 Zato nevtralnosti, ki se zahteva s členom 110 PDEU, ni treba preučiti ob upoštevanju motornih vozil, ki so v prometu v Romuniji in niso na prodaj. Kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 16 sklepnih predlogov, ta vozila zato, ker niso na voljo na trgu, ne konkurirajo drugim vozilom, in sicer niti tistim, ki so na voljo na nacionalnem trgu, niti tistim, ki so na voljo na trgu drugih držav članic.

Nevtralnost dajatve, kar zadeva konkurenco med rabljenimi motornimi vozili iz drugih držav članic in enakovrstnimi domačimi vozili, ki so v zadevni državi članici že bila registrirana brez plačila dajatve

33 Pri uporabi člena 110 PDEU in zlasti pri primerjavi med obdavčitvijo uvoženih rabljenih vozil in obdavčitvijo rabljenih vozil, ki so že na nacionalnem ozemlju, ni treba upoštevati samo stopnje dajatve, temveč tudi njeno osnovo in podrobna pravila za njen obračun (glej v zvezi s tem sodbe Komisija/Danska, C-47/88, EU:C:1990:449, točka 18; Nunes Tadeu, C-345/93, EU:C:1995:66, točka 12, in Komisija/Grčija, C-74/06, EU:C:2007:534, točka 27).

34 Natančneje, država članica uvoženih rabljenih motornih vozil ne more obdavčiti na podlagi vrednosti, ki je večja od dejanske vrednosti vozila, saj to povzroči, da so ta bolj obdavčena kot enakovrstna rabljena motorna vozila na nacionalnem trgu. Da bi se preprečila diskriminatorna obdavčitev, je torej treba upoštevati dejansko zmanjšanje vrednosti motornih vozil (sodbi Weigel, C-387/01, EU:C:2004:256, točka 70, in Komisija/Grčija, C-74/06, EU:C:2007:534, točka 28).

35 Pri tem upoštevanju ni nujno opraviti ocene ali zagotoviti strokovnega mnenja za vsako vozilo. Država članica lahko za preprečitev obremenjenosti takega sistema s pavšalnimi lestvicami, ki jih določajo zakoni ali drugi predpisi in so izračunane na podlagi meril, kot so starost, kilometrina, splošno stanje, način pogona, znamka ali model vozila, določi vrednost rabljenih motornih vozil, ki naj bi bila praviloma zelo blizu njihovi dejanski vrednosti (sodbe Gomes Valente, C-393/98, EU:C:2001:109, točka 24; Weigel, C-387/01, EU:C:2004:256, točka 73; Komisija/Grčija, C-74/06, EU:C:2007:534, točka 29, in Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, točka 41).

36 Teh objektivnih meril za oceno zmanjšanja vrednosti motornih vozil Sodišče ni naštelo taksativno. Zato niti ni nujno, da se uporabijo kumulativno. Vendar uporaba lestvice, ki temelji le na enem merilu za zmanjšanje vrednosti, kot je starost motornega vozila, ne zagotavlja tega, da lestvica odraža dejansko zmanjšanje vrednosti teh vozil. Zlasti če se ne upošteva število prevoženih kilometrov, taka lestvica praviloma ne vodi do razumnega približka dejanske vrednosti uvoženih rabljenih motornih vozil (sodbi Komisija/Grčija, C-74/06, EU:C:2007:534, točke od 37 do 43, in Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, točka 42).

37 V obravnavanem primeru je iz spisa, predloženega Sodišču, nedvoumno razvidno, da se dajatev v postopku v glavni stvari določi, prvič, na podlagi meril, ki delno odražajo onesnaževanje, ki ga povzroča motorno vozilo, kot so delovna prostornina motorja vozila in standard Euro, ki mu vozilo ustreza, in drugič, ob upoštevanju zmanjšanja vrednosti tega vozila. To zmanjšanje vrednosti, zaradi katerega se zmanjša znesek, ki je določen na podlagi okoljskih meril, ni določeno le na podlagi starosti vozila (znak E v formulah iz člena 6(1) zakona št. 9/2012), temveč tudi, kot izhaja iz člena 6(4) zakona št. 9/2012 in člena 6(1) metodoloških pravil, na podlagi njegove povprečne letne kilometrine, če je zavezanec za plačilo dajatve predložil izjavo, v kateri je ta kilometrina navedena. Poleg tega, če zavezanec za plačilo dajatve meni, da starost in povprečna letna kilometrina ne odražata pravilno ali ne odražata dovolj dejanskega zmanjšanja vrednosti vozila, lahko na podlagi člena 9 zakona št. 9/2012 predlaga, naj se to zmanjšanje vrednosti določi s strokovnim mnenjem, pri čemer stroški izdelave tega mnenja, ki jih nosi zavezanec za plačilo dajatve, ne smejo presegati stroškov opravil, potrebnih za izdelavo strokovnega mnenja.

38 S tem, da se na podlagi strokovnega mnenja, ki ga po razumni ceni pripravi pristojni organ na področju registracije motornih vozil, pri izračunu dajatve upoštevajo tudi starost vozila in njegova povprečna letna kilometrina ter poleg teh meril fakultativno še splošno stanje tega vozila in njegove opreme, ureditev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, zagotavlja, da se dajatev zmanjša na podlagi razumne ocene dejanske vrednosti vozila (glej po analogiji sodbo Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, točka 44).

39 To ugotovitev potrjuje okoliščina, da je bilo pri lestvici s pavšalnimi zneski iz priloge št. 4 k zakonu št. 9/2012 ustrezno upoštevano dejstvo, da je letno zmanjšanje vrednosti motornih vozil običajno večje od 5 % in da zmanjševanje ni linearno, zlasti ne v prvih letih, ko je vozilo v prometu in je to zmanjševanje bistveno večje kot pozneje (glej po analogiji sodbo Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, točka 45).

40 Poleg tega je romunski zakonodajalec pravilno ocenil, da je mogoče merila za zmanjšanje vrednosti na podlagi splošnega stanja motornega vozila in njegove opreme pravilno upoštevati le na podlagi posamičnega strokovnega pregleda tega vozila ter da je treba zaradi preprečevanja prepogoste uporabe strokovnih mnenj in s tem povezanega administrativnega in finančnega obremenjevanja uvedenega sistema od zavezanca za plačilo dajatve zahtevati, da nosi stroške izdelave strokovnega mnenja (glej po analogiji sodbo Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, točka 46).

41 V nasprotju s posebno dajatvijo, ki se je pobirala v obdobju od 1. januarja 2007 do 30. junija 2008, dajatvijo za onesnaževanje, ki se je na podlagi OUG št. 50/2008 pobirala v obdobju od 1. julija 2008 do 12. januarja 2012, in dajatvijo za onesnaževanje, ki se je pobirala na podlagi zakona št. 9/2012, kakor se je uporabljal v obdobju od 13. januarja 2012 do 1. januarja 2013, so bila z dajatvijo za onesnaževanje, ki se je pobirala na podlagi zakona št. 9/2012, kakor se je uporabljal v poznejšem obdobju do 14. marca 2013, upoštevnem v postopku v glavni stvari, po isti metodi izračunavanja obdavčena, prvič, rabljena motorna vozila iz drugih držav članic ob njihovi prvi registraciji v Romuniji in drugič, motorna vozila, ki so bila v Romuniji že registrirana ob prvem prenosu lastninske pravice na teh rabljenih vozilih v tej državi članici, če ob njihovi registraciji v navedeni državi članici ni bila plačana nobena dajatev.

42 Iz tega je razvidno, da je bila fiskalna obremenitev na podlagi zakona št. 9/2012, kakor se je uporabljal v obdobju, upoštevnem v postopku v glavni stvari, enaka za zavezance za plačilo dajatve, ki so kupili rabljeno motorno vozilo iz države, ki ni Romunija, in so ga registrirali v zadnjenavedeni državi članici, in za zavezance, ki so v Romuniji kupili rabljeno motorno vozilo, ki je bilo v tej državi registrirano pred 1. januarjem 2007, ne da bi bila plačana kakšna koli dajatev, in za katero je bilo treba opraviti prvi prenos lastninske pravice, ker je bilo to vozilo med pobiranjem dajatve, uvedene z zakonom št. 9/2012, istega tipa, imelo enake lastnosti in bilo enako obrabljeno kot vozilo iz druge države članice.

43 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je ureditev obdavčenja, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, kar zadeva konkurenco med rabljenimi motornimi vozili iz vseh drugih držav članic razen iz Romunije in enakovrstnimi domačimi vozili, ki so v zadevni državi članici že bila registrirana brez plačila ustrezne dajatve, nevtralna.

Nevtralnost dajatve, kar zadeva konkurenco med rabljenimi motornimi vozili iz drugih držav članic in enakovrstnimi domačimi vozili, ki so v zadevni državi članici že bila registrirana ob plačilu dajatve

44 Ni sporno, da je v obdobju, upoštevnem v postopku v glavni stvari, člen 4(2) zakona št. 9/2012 učinkoval tako, da je bil dajatve oproščen prvi prenos lastninske pravice na domačih rabljenih vozilih, pri registraciji katerih v Romuniji je bila pred obdobjem, upoštevnim v tej zadevi, plačana posebna dajatev (registracija med 1. januarjem 2007 in 30. junijem 2008), dajatev za onesnaževanje na podlagi OUG št. 50/2008 (registracija med 1. julijem 2008 in 12. januarjem 2012) ali dajatev za onesnaževanje na podlagi zakona št. 9/2012, kakor je bil delno zadržan z OUG št. 1/2012 (registracija med 13. januarjem 2012 in 1. januarjem 2013).

45 Nedvoumno pa iz predhodnih odločb, ki jih je Sodišče sprejelo v zadevah v zvezi z dajatvijo, ki se je pobirala ob registraciji rabljenih motornih vozil v Romuniji na podlagi OUG št. 50/2008, in dajatvijo, ki se je pobirala ob registraciji rabljenih motornih vozil v Romuniji na podlagi zakona št. 9/2012, kakor je bil delno zadržan z OUG št. 1/2012, izhaja, da ti dajatvi nista bili v skladu s členom 110 PDEU in da ju je zato treba načeloma povrniti z obrestmi (glej zlasti sodbe Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219; Nisipeanu, C-263/10, EU:C:2011:466, in Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250; sklep Câmpean in Ciocoiu, C-97/13 in C-214/13, EU:C:2014:229, ter sodbo Nicula, C-331/13, EU:C:2014:2285). Kot je razvidno iz točk 2, 3 in 26 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, je imela posebna dajatev, ki se je pobirala v obdobju od 1. januarja 2007 do 30. junija 2008, enake značilnosti kot tisti – neskladni s členom 110 PDEU – iz OUG št. 50/2008 in zakona št. 9/2012, kakor je bil delno zadržan z OUG št. 1/2012.

46 Razvidno je torej, da je bil s členom 4(2) zakona št. 9/2012 dajatve, uvedene s tem zakonom, oproščen prenos lastninske pravice na domačih rabljenih motornih vozilih, pri katerih je bila ob registraciji v Romuniji med 1. januarjem 2007 in 1. januarjem 2013 plačana dajatev, ki ni skladna s pravom Unije in ki mora biti zato povrnjena z obrestmi.

47 Glede tega je treba, kot je storil generalni pravobranilec v točki 28 sklepnih predlogov, poudariti, da oprostitev plačila nove dajatve za rabljena motorna vozila, za katera je bila plačana prej veljavna dajatev, v zvezi s katero je bilo nato razsojeno, da ni skladna s pravom Unije, ne more nadomestiti vračila te dajatve z obrestmi.

48 Poleg tega se zaradi take oprostitve zadevna dajatev ni plačala za prvi prenos – v obdobju, upoštevnem v postopku v glavni stvari – lastninske pravice na domačih rabljenih motornih vozilih, registriranih v Romuniji med 1. januarjem 2007 in 1. januarjem 2013, medtem ko se je ta dajatev brez razlike pobirala ob registraciji enakovrstnih vozil iz drugih držav članic v Romuniji v obdobju, upoštevnem v postopku v glavni stvari. Z oprostitvijo, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, se tako daje prednost prodaji domačih rabljenih vozil in se odvrača od uvoza enakovrstnih vozil.

49 Poleg tega se, kot je Sodišče večkrat razsodilo, znesek dajatve, pobrane ob registraciji motornega vozila, prišteje k vrednosti tega vozila. Če je vozilo, ki je v zadevni državi članici registrirano ob plačilu dajatve, nato v tej državi članici prodano kot rabljeno vozilo, njegova tržna vrednost zajema preostali znesek dajatve, ki se plača ob registraciji. Če znesek dajatve, ki se plača ob registraciji in ki jo je treba plačati za uvoženo rabljeno vozilo, ki je istega tipa, ima enake lastnosti in je enako obrabljeno, presega navedeni preostali znesek, je podana kršitev člena 110 PDEU. Ta različna fiskalna obremenitev namreč pomeni nevarnost, da bi se dajala prednost prodaji domačih rabljenih vozil in da bi se tako odvračalo od uvoza enakovrstnih vozil (sodba X, C-437/12, EU:C:2013:857, točke od 30 do 32 in navedena sodna praksa).

50 Znesek dajatve, pobrane ob registraciji domačih rabljenih motornih vozil, pa je treba v obravnavanem primeru povrniti z obrestmi, tako da se vzpostavi položaj pred pobiranjem tega zneska, za katerega je treba, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 29 sklepnih predlogov, šteti, da ni več prištet k tržni vrednosti teh vozil. Preostali znesek te dajatve, prištet k vrednosti domačih rabljenih vozil, registriranih med 1. januarjem 2007 in 1. januarjem 2013, je zato enak nič in je torej nujno nižji od dajatve, ki se plača ob registraciji in ki jo je treba plačati za uvoženo rabljeno vozilo, ki je istega tipa, ima enake lastnosti in je enako obrabljeno. Kot izhaja iz sodne prakse, navedene v prejšnji točki, tak položaj ni v skladu s členom 110 PDEU.

51 Glede na vse navedeno je treba na predloženi vprašanji odgovoriti, da je treba člen 110 PDEU razlagati tako,

— da ne nasprotuje temu, da država članica uvede dajatev na motorna vozila, ki jo je za uvožena rabljena vozila treba plačati ob njihovi prvi registraciji v tej državi članici, za vozila, ki so v navedeni državi že registrirana, pa ob prvem prenosu lastninske pravice na njih v tej državi,

— da nasprotuje temu, da ta država članica te dajatve oprosti že registrirana vozila, za katera je bila plačana prej veljavna dajatev, v zvezi s katero je bilo razsojeno, da ni skladna s pravom Unije.

Časovni učinki sodbe Sodišča

52 Romunska vlada je Sodišču predlagala, naj, če bi bilo v sodbi, ki bo izdana, razsojeno, da ureditev obdavčenja, kakršna je bila določena z zakonom št. 9/2012 v obdobju, upoštevnem v postopku v glavni stvari, ni v skladu s členom 110 PDEU, omeji časovne učinke svoje sodbe.

53 V skladu z ustaljeno sodno prakso razlaga pravila prava Unije, ki jo Sodišče poda pri izvrševanju pristojnosti, ki mu je podeljena s členom 267 PDEU, pojasnjuje in natančneje določa pomen in obseg tega pravila, kot bi se moralo razumeti in uporabljati vse od začetka svoje veljave. Iz tega izhaja, da se tako razloženo pravilo lahko in mora uporabiti za pravna razmerja, ki so nastala in bila oblikovana pred sodbo, s katero je bilo odločeno o predlogu za sprejetje predhodne odločbe glede razlage, če so sicer

izpolnjeni pogoji za predložitev spora o uporabi navedenega pravila pristojnemu sodišču (glej zlasti sodbe Blaizot in drugi, 24/86, EU:C:1988:43, točka 27; Skov in Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, točka 50, in Brzeziński, C-313/05, EU:C:2007:33, točka 55).

54 Sodišče sme tako le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je bistven del pravnega reda Unije, omejiti možnost sklicevanja na določbo, ki jo je razložilo. Za določitev take omejitve morata biti izpolnjena dva bistvena pogoja, in sicer dobra vera zainteresiranih oseb in nevarnost resnih težav (sodbi Skov in Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, točka 51, in Kalinčev, C-2/09, EU:C:2010:312, točka 50).

55 Glede nevarnosti resnih težav je treba opozoriti, da zgolj obstoj finančnih posledic, ki bi jih za državo članico imela sodba, izdana v postopku predhodnega odločanja, ne upravičuje omejitve časovnih učinkov te sodbe (glej zlasti sodbi Bidar, C-209/03, EU:C:2005:169, točka 68, in Brzeziński, C-313/05, EU:C:2007:33, točka 58). Država članica, ki predlaga tako omejitev, je dolžna pred Sodiščem predstaviti številčne podatke, ki dokazujejo nevarnost resnih gospodarskih posledic (sodbi Brzeziński, C-313/05, EU:C:2007:33, točki 59 in 60, in Kalinčev, C-2/09, EU:C:2010:312, točki 54 in 55).

56 Kar zadeva resne gospodarske posledice, ki bi jih lahko imela neskladnost sistema obdavčenja, v upoštevnem obdobju določenega z zakonom št. 9/2012, s členom 110 PDEU, je romunska vlada predstavila oceno, v skladu s katero bi vračilo zneskov, pobranih v navedenem obdobju na podlagi tega zakona, z obrestmi znašalo 181.349.488,05 romunskega leua (RON). To gospodarsko posledico je treba po mnenju te vlade glede na gospodarske težave v Romuniji šteti za resno.

57 Ugotoviti je treba, da samo ocena, ki jo je predstavila ta vlada, ne omogoča ugotovitve, da bi lahko bilo romunsko gospodarstvo zaradi posledic te sodbe resno moteno. Ni torej mogoče šteti, da je pogoj, ki se nanaša na obstoj resnih težav, izpolnjen.

58 V teh okoliščinah ni treba preveriti, ali je merilo dobre vere zainteresiranih oseb izpolnjeno.

59 Iz navedenega je razvidno, da časovnih učinkov te sodbe ni treba omejiti.

Stroški

60 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 110 PDEU je treba razlagati tako,

— **da ne nasprotuje temu, da država članica uvede dajatev na motorna vozila, ki jo je za uvožena rabljena vozila treba plačati ob njihovi prvi registraciji v tej državi članici, za vozila, ki so v navedeni državi že registrirana, pa ob prvem prenosu lastninske pravice na njih v tej državi,**

— **da nasprotuje temu, da ta država članica te dajatve oprosti že registrirana vozila, za katera je bila plačana prej veljavna dajatev, v zvezi s katero je bilo razsojeno, da ni skladna s pravom Unije.**

Podpisi